

महाराष्ट्र शासन

उद्योग संचालनालय मुंबई

जिल्हा उद्योग केंद्र नाशिक.

सुशिक्षित बेरोजगार व उद्योजकांच्या
मार्गदर्शन व मदतीसाठी
नागरीकांची सनद

श्री.पी. पी. दाबेराव

महाव्यवस्थापक

जिल्हा उद्योग केंद्र, आय.टी.आय.जवळ,
नाशिक.

दुरध्वनी क्र.०२५३/२३५०७३५/२३५४२३५

ई मेल आयडी -didicnashik @maharashtra.gov.in
Gmdic-nsk@dataone.in

१) **उपक्रम विकास अधिनियम - २००६**, १ ऑक्टोबर २००६ पासून अस्तित्वात आला, त्यानुसार सुक्ष्म , लघु व मध्यम उत्पादक व सेवा उपक्रम व सेवा उपक्रमांची नोंदणी जिल्हा उद्योग केंद्राकडे करण्यांत येते.

यंत्र सामुग्रीमधील गुंतवणूकीनुसार उत्पादक उपक्रमांचे (manufacturing enterprises) वर्गीकरण खालील प्रमाणे करण्यांत येते.

- १) सुक्ष्म उत्पादक उपक्रम - रु. २५ लक्ष पर्यंत
- २) रु. २५ लक्ष पेक्षा जास्त व रु. ५०० लक्ष पर्यंत
- ३) रु. ५०० लक्ष पेक्षा जास्त व रु.१००० लक्ष पर्यंत

रु.१००० लक्ष पेक्षा जास्त गुंतवणूक असलेले उपक्रम मोठे उत्पादक उपक्रम म्हणून समजले जातात व त्यांची नोंदणी केंद्र शासनाकडे केली जाते.

सयंत्रांमधील (plant and equipment) मधील गुंतवणूकीनुसार सेवा उपक्रमांचे (service enterprises) वर्गीकरण खालील प्रमाणे करण्यांत येते.

- १) सुक्ष्म सेवा उपक्रम - रु.१० लक्ष पर्यंत
- २) लघु सेवा उपक्रम - रु.१० लक्ष पेक्षा जास्त व रु.२०० लक्ष पर्यंत.
- ३) मध्यम सेवा उपक्रम -रु.२०० लक्ष पेक्षा जास्त व रु.५०० लक्ष पर्यंत.

२)सामुहिक प्रोत्साहन योजना - २००७.

औद्योगिक दुष्टया अविकसीत व विकसनशिल भागात मोठया प्रमाणात औद्योगिक गुंतवणूक व्हावी या उद्येशाने महाराष्ट्र शासनाने १ एप्रिल २००१ ते ३१ मार्च २०११ या कालावधीसाठी सुरु केलेली साप्रोयो २००७ योजना : सदर योजनेस दिनांक ३१ जानेवारी २०१२ मुदत वाढ मिळालेली आहे.

नाशिक जिल्हयातील तालुक्यांची झोन निहाय वर्गवारी खालील प्रमाणे :-

झोन	तालुके
झोन ब	नाशिक, मालेगांव
झोन क	निफाड, सिन्नर
झोन ड	दिंडोरी, येवला, ईगतपुरी
झोन ड+	पेठ, सुरगाणा, कळवण, बागलाण, चांदवड, नांदगाव, त्र्यंबकेश्वर, देवळा

झोननिहाय उद्योग घटक खालील सवलतीस पात्र

औद्योगिक वृद्धी अनुदान (Industrial Promotion Subsidy)	झोन ब	झोन क	झोन ड	झोन ड+
सुक्ष्म, लघुउद्योग घटकांच्या स्थिर भांडवली गुंतवणूकीवर	२० टक्के	३० टक्के	४० टक्के	५० टक्के
कालावधी	६ वर्षे	७ वर्षे	८ वर्षे	९ वर्षे
मध्यम व मोठे उद्योग घटकांच्या स्थिर भांडवली गुंतवणूकीवर	---	२० टक्के	२५ टक्के	३० टक्के
कालावधी	--	५ वर्षे	६ वर्षे	७ वर्षे

विस्तारीकरणाच्या घटकासाठी औद्योगिक वृद्धी अनुदान (Industrial Promotion Subsidy) हे घटकाच्या स्थिर भांडवली गुंतवणूकीवर ७५ टक्के व कालावधी हा १ वर्षाने कमी.

महाराष्ट्र शासन व त्यांचे इतर विभाग / यंत्रणा यांना दरवर्षी उद्योग घटकाने अदा केलेल्या कराच्या २५ टक्के रक्कम अनुदान म्हणून पुढील आर्थिक वर्षात उद्योग घटकास वाटप केले जाते.

नविन वस्त्रोद्योग, होजाअरी व निटवेअर लघु उद्योग घटकांना ५ टक्के व्याज अनुदान झोन क साठी १०

लाख ४ वर्षाकरीता, ड विभागासाठी २० लाख ५ वर्षाकरीता व ड+ विभागासाठी २५ लाख ६ वर्षापर्यंत.

जकात करात १०० टक्के कर परतावा ड विभागासाठी ९ वर्षे व ड १२ वर्षे

विद्युत शुल्क १०० टक्के माफी १५ वर्षे पर्यंत.

नवीन उद्योग व उद्योगाचे विस्तारीकरण करणा-या उद्योगांना जागा व कर्ज संपादनासाठी कराव्या लागण-या विविध मुद्रांक शुल्क माफी सवलत

३)पंतप्रधान रोजगार निर्मिती कार्यक्रम (PMEGP)

उद्देश:-

- १) देशभर नवीन सुक्ष्म उद्योग / उपक्रम स्थापित करुन ग्रामिण व शहरी भागात रोजगार निर्मिती करणे असा योजनेचा मुख्य उद्देश आहे.
- २) ही योजना संपुर्ण राज्यात जिल्हा उद्योग केंद्र, खादी ग्रामोद्योग मंडळ व खादी ग्रामोद्योग आयोग आणि राष्ट्रीयकृत बँकेमार्फत राबविली जाते. सदर योजनेचा रोजगार निर्मातीशी निगडित आहे.

योजनेची वैशिष्ट्ये :-

- १) अर्थसहाय्य व अनुदान
- २) उद्योगासाठी प्रकल्प मर्यादा रु.२५ लाखापर्यंत व सेवा उपक्रमाकरिता रु.१० लाखापर्यंत.

	लाभार्थी प्रवर्ग	लाभार्थी सहभाग प्रकल्प किंमतीच्या	अनुदानाचा दर प्रकल्प किंमतीच्या प्रमाणात	
अ	क्षेत्र	--	शहरी	ग्रामिण
ब	सामान्य प्रवर्ग	१० टक्के	१५ टक्के	२५ टक्के
क	विशेष प्रवर्ग (अ.जा.,अ.ज.,इमाव, अल्पसंख्यांक ,महिला,माजी सैनिक व अपंग)	५ टक्के	२५ टक्के	३५ टक्के

- ३) सामान्य प्रवर्गातील अर्जदारास प्रकल्प किंमतीच्या ९० टक्के बँकेमार्फत मदत देईल व विशेष प्रवर्गातील अर्जदारास ९५ टक्के आर्थिक मदत मंजूर करेल.
- ४) रिझर्व बँकेच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार व्याजाचे दर आकारण्यात येईल .
- ५) कर्जाची परतफेड ३ ते ७ वर्षांचे आंत करावयाची आहे.
- ६) रु. ५ लाखाचे वरील प्रकल्पात गहाण व तमानतदार आवश्यक आहे.
- ७) कर्ज वाटपानंतर ३ वर्षांचे आत उद्योग बंद झाल्यास अनुदानास अपात्र ठरतील.

पात्रतेच्या अटी :-

- १) उमेदाराचे वय १८ वर्षांचे वर
- २) उत्पन्नाची मर्यादा नाही.
- ३) सहकारी संस्था (नोंदणीकृत), स्वयंम साहयता समुह यांनाही लाभ घेता येतो.
- ४) फक्त नवीन प्रकल्पासाठी अर्थसहाय्य उपलब्ध करण्यात येईल.
- ५) उद्योगाचे बाबतीत प्रकल्प रु.१० लाखाचे वर सेवा क्षेत्रातील उपक्रमाचे बाबतीत प्रकल्प रु.५ लाखाचे वर असल्यास उमेदवार कमीत कमी ८ वी पास.

४) सुधारीत बिज भांडवल योजना :-

उद्देश:-

- १) सुशिक्षित बेरोजगार युवकांना उद्योग व सेवा व्यापार उपक्रमात रोजगार उपलब्ध करुन देणारी शासनाची योजना.

- २) ही योजना संपुर्ण राज्यात जिल्हा उद्योग केंद्र व बँकेमाफत राबविली जाते.
- ३) सुशिक्षित बेरोजगारांना मार्जीन उभे करण्याकरीता बीजभांडवल उपलब्ध करून देण्यांत येते.

योजनेची वैशिष्टे :-

- १) उद्योग , सेवा व व्यापार या व्यवसायातील प्रकल्प मर्यादा रु.२५ लाखापर्यंत.
- २) रु.१० लाखावरील प्रकल्पास बँकेने मंजूर केलेल्या प्रकल्पाच्या १५ टक्के प्रमाणे अथवा जास्तीत जास्त रु.३०७५ लाख एवढे बीजभांडवल देण्यात येते.
- ३) रु.१० लाखापेक्षा कमी प्रकल्पास खालीलप्रमाणे बीजभांडवल देण्यांत येते.

अ) सर्व साधारण प्रवर्गाकरीता १५ टक्के

ब) अनु.जाती/जमाती/अपंग/विमुक्त व भटक्या जाती आणि इतर मागास वर्गाकरीता २० टक्के.

- ४) बीजभांडवलाची रक्कम मृदु (सॉफ्ट लोन) म्हणून दरसाल ६ टक्के व्याजाने देण्यात येते.
- ५) बीजभांडवल कर्जाची परत फेड विहित मुदतीत करण्यांत आली नाही तर थकीत रक्कमेवर दरसाल १ टक्का दंडनीय व्याज आकारण्यांत येते.
- ६) बीजभांडवल कर्जाची परतफेड नियमित विहित कालावधीत केल्यास व्याजात ३ टक्के सवलत देण्यांत येते.
- ७) बीज भांडवल कर्जाची परत फेड ७ वर्षात व त्यामध्ये ३ वर्षांचा विलंबावधी समाविष्ट आहे.(वाहतूक व्यवसायासाठी व व्यापार व सेवा उद्योगासाठी विलंबावधी सहा महिन्यांचा राहिल.)
- ८) नियमित कर्ज परतफेड करणा-या लाभार्थींना व्याजदरात ३ टक्के सुट मिळेल.

पात्रता :-

- १) अर्जदाराची शैक्षणिक पात्रता किमान ७वी पास.
- २) अर्जदार बेरोजगार असावा जर अर्जदार नोकरीत असेल तर बीजभांडवलाचे वितरणापूर्वी त्याने राजीनामा देणे आवश्यक आहे.
- ३) काही विशिष्ट प्रकरणांत शैक्षणिक पात्रता शिथिल करण्यांत येवू शकते.
- ४) अर्जदार स्थानिक रहिवासी असणे आवश्यक आहे.(अर्जदाराचे महाराष्ट्रातील वास्तव कमीत कमी १५ वर्ष असावे)
- ५) बीजभांडवलाचे वाटप करण्यापूर्वी जिल्हा उद्योग केंद्राच्या नावे दुय्यम अधिभार नोंदविण्यात येतो.
- ६) बीजभांडवल गैर वापर केल्यास किंवा योजनेच्या अटी व शर्तीचा भंग केल्यास बीजभांडवल व्याज व २ टक्के दंडव्याजासह एकरकमी परत घेण्यात येते.

५) जिल्हा उद्योग केंद्र कर्ज योजना :-

उद्देश:-

ग्रामिण करागिरांना सुक्ष्म उद्योग सुरु करण्यासाठी अर्थसहाय्य करणे.

पात्रता :-

- १) शिक्षणाची व वयाची अट नाही.
- २) उद्योग व सेवा उद्योग नोंदणीस पात्र असावा.
- ३) उद्योगामधील यंत्र सामुग्रीची गुंवणूक रु.२ लाखाचे आत असावी.
- ४) उद्योग कमाल १ लाख वस्ती असलेल्या गावामध्ये करता येतो.
- ५) चालु उद्योगाचा विस्तार करण्यासाठीही या योजनेचा लाभ घेता येतो.

वैशिष्टे :-

- १) प्रकल्प किंमतीच्या ६५ टक्के ते ७५ टक्के बँक कर्ज.
- २) स्वतःचे भांडवल ५ टक्के.
- ३) बीलभांडवल परतफेड कालावधी ७ वर्षे .
- ४) बीजभांडवलावर व्याजदर ४ टक्के द.सा.द.शे.
- ५) सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी २० टक्के बीजभांडवल कमाल रु.४०,०००/-
अनु.जाती/जमाती करीता ३० टक्के बीजभांडवल कमाल रु.६०,०००/-

६) उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम :-

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वयंमरोजगारासाठी प्रवृत्त करण्याच्या दृष्टीने उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविला जातो. सदर प्रशिक्षण कार्यक्रमात मार्गदर्शन व प्रशिक्षण शिबिरे घेतली जातात. प्रशिक्षणाचा कालवधी १ दिवस ते २ महिने इतका असतो. प्रशिक्षणामध्ये व्यवसाय निवडणे , प्रकल्प अहवाल तयार करणे, बाजारपेठेबाबत माहिती, आवश्यक परवाने इ.माहिती दिली जाते. प्रशिक्षण कार्यक्रम महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र व मिटकॉन इ.संस्थाद्वारे घेण्यात येतात. खालील प्रमाणे सदर कार्यक्रम राबविले जातात.

- १) उद्योजकता परिचय कार्यक्रम - १ दिवसीय अनिवासी.
 - २) उद्योजकता परिचय कार्यक्रम - १२ दिवसीय अनिवासी.
 - ३) तांत्रिक प्रशिक्षण कार्यक्रम - १५ दिवस ते २ महिने अनिवासी.
- या योजनेअंतर्गत प्रशिक्षण घेणा-या बेरोजगारांना प्रतिमहा रु.१०००/- इतके विद्यावेतन देण्यांत येते.

उद्योग संचालनालय
जिल्हा उद्योग केंद्र, नाशिक
नागरीकांची सनद

अ.नं.	कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा.	विहित नमुन्यातील अर्जासोबत आवश्यक कागदपत्रे	कार्यवाह ीचा	मार्गदर्शन करणारे अधिकारी
-------	------------------------------------	---	-----------------	------------------------------

			कालावधि	
१	२	३	४	५
१	सुक्ष्म / लघु/मध्यम उत्पादन/सेवा उपक्रमाचे ज्ञापन	अर्ज विहित नमुन्यात (भाग १, भाग) १)भागीदारी/कंपनी/सहकारी संस्था असल्यास भागीदारी पत्र व नियमपत्र, २) स्थानिक रोजगाराबाबत प्रपत्र ३) एमआयडी सी मध्ये उद्योग असल्यास भुखंड ताबा पावती.	अर्ज पोष्टाने आल्यास ५ दिवस अथवा १ दिवस.	महाव्यवस्थापक/व्यवस्थापक /उद्योग निरीक्षक.
२	माहिती/जैव तंत्रज्ञान इरादापत्र /नोंदणी	अर्ज विहित नमुन्यात १.प्रतिज्ञापत्रासह. २.स्थालोरो अर्ज. ३.आयटी हार्डवेअर/सॉफ्टवेअरबाबत ४.स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाहरकत प्रमाणपत्र.	१ दिवस.	महाव्यवस्थापक/व्यवस्थापक /उद्योग निरीक्षक.
३	मुद्रांक शुल्क सवलत प्रमाणपत्र	अर्ज विहित नमुन्यात १. स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाहरकत प्रमाणपत्र. २.सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रम नोंदणी. ३. जागा खरेदी / भाडे करार पत्र. ४. बिगर शेती परवाना नसल्यास नगररचना कार्यालयाचा झॉनिंग दाखला. ५. विहित नमुन्यातील शपथपत्र.	. ३ दिवस	महाव्यवस्थापक/व्यवस्थापक /उद्योग निरीक्षक.
४	उद्योग घटकासाठी सामुहिक प्रोत्साहन योजना	अर्ज विहित नमुन्यात १.स्थायी /अस्थायी सुक्ष्म/ लघुउपक्रम ज्ञापन . २. सनदी लेखापाल यांचे प्रकल्प मुल्यांकन अहवाल प्रपत्र २,३,४ नुसार. ३. उद्योग उभारणीसाठी वित्तिय संस्थेकडून कर्ज घेतल्यास त्याचे प्रकल्प मुल्यांकन अहवाल विहित प्रपत्र. ४. उद्योगाची जागा/इमारत स्वतःची असल्यास नोंदणीकृत खरेदीपत्र /प्रॉपर्टी कार्ड/सातबारा उतारा/भाडे तत्वावर असल्यास नोंदणीकृत भाडेकरारनामा/उद्योग औद्योगिक विकास महामंडळाच्या	३० दिवस	महाव्यवस्थापक/व्यवस्थापक /उद्योग निरीक्षक.

		<p>क्षेत्रात असल्यास ताबा पावती. ५. मंजूर आराखडा असल्यास सनदी वास्तू विशारद यांचे परिशिष्ट १ मधील प्रमाणपत्र. ६. स्वनिर्मात यंत्रसामुग्री असल्यास सनदी अभियंत्याचे मुल्यांकन प्रमाणपत्र व आयुष्य नमूद प्रमाणपत्र. ७. उत्पादन/ प्रक्रियासाठी विद्युत अश्र्वशक्ती आवश्यक असल्यास विद्युत मंजूरी / जोडणी पत्र प्रथम देयक. ९. महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाकडे उत्पादन सुरु करण्यासाठी परवाना पत्र/नाहरकत दाखला, विहित नमुन्यातील शपथ पत्र.</p>		
५.	वंगण तेल प्रमाणपत्र अनुज्ञाप्ती.	<p>अर्ज विहित नमुन्यात १. शासकिय फी रु. २५ भरलेल्या चलनाची प्रत. २. वंगणतेल अधिकृत कंपनीचे पुरवठासंबंधीचे प्राधिकार पत्र. ३. स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे नाहरकत प्रमाणपत्र. ४. जागेबाबत पुरावा.</p>	१ दिवस	महाव्यवस्थापक/व्यवस्थापक / उद्योग निरीक्षक.
६.	पंतप्रधान रोजगार निर्माती योजना.	<p>अर्ज विहित नमुन्यात १. किमान ८ पास गुणपत्रक . २. शाळा सोडल्याचा दाखला. ३. सेवा योजन कार्यालयाचे नोंदणी प्रमाणपत्र. ४. रेशन कार्ड. ५. जागेचा उतारा. ६. दरपत्रक. ७. मतदान नोंदणी ओळखपत्र. ८. विहित नमुन्यात शपथपत्र. ९. प्रकल्प अहवाल.</p>	१५ दिवस	महाव्यवस्थापक/व्यवस्थापक / उद्योग निरीक्षक.

७	<p>सुशिक्षित बेरोजगारासाठी बीज भांडवल योजना आणि जिल्हा उद्योग केंद्राकडील ग्रामिण उद्योजकांना कर्ज योजना.</p>	<p>अर्ज विहित नमुन्यात १.किमान ८ पास गुणपत्रक . २.शाळा सोडल्याचा दाखला. ३.सेवा योजन कार्यालयाचे नोंदणी प्रमाणपत्र. ४.रेशन कार्ड. ५.जागेचा उतारा. ६.दरपत्रक. ७.मतदान नोंदणी ओळखपत्र. ८.विहित नमुन्यात शपथपत्र. ९.प्रकल्प अहवाल १०.कर्ज प्रकरण मंजूर झाल्यास बँकेचे कर्ज मंजूरीपत्र. ११.दुय्यम तारण गहाणखत मुद्रांकित करुन आगावू पोचपावती.</p>	१५ दिवस	महाव्यवस्थापक/व्यवस्थापक /उद्योग निरीक्षक.
---	---	--	---------	--

८	<p>मध्यवर्ती भांडार खरेदी संघटना नोंदणी.</p>	<p>अर्ज विहित नमुन्यात १ जागेबाबत कागदपत्र. २ मागील ३ वर्षांचे ताळेबंदपत्र. ३. आयकर भरल्याचे प्रमाणपत्र. ४.बँकेचे खाते समाधानकारक असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र.</p>	१५ दिवस	महाव्यवस्थापक/व्यवस्थापक /उद्योग निरीक्षक.
९	<p>कच्चा माल शिफारस</p>	<p>अर्ज विहित नमुन्यात १ प्रतिज्ञापत्र २ ज्ञापन प्रत ३ सनदी लेखापाल यांचे कच्चा माल विनियोगाबाबत प्रमाणपत्र.</p>		महाव्यवस्थापक/व्यवस्थापक /उद्योग निरीक्षक. महाव्यवस्थापक/व्यवस्थापक /उद्योग निरीक्षक.

सेवा पुरविणारे अधिकारी /कर्मचारी	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे तक्रार करता येईल त्यांचा पत्ता.
श्री.पी.पी. दाबेराव,महाव्यवस्थापक,जिल्हा उद्योग केंद्र, नाशिक. दुरध्वणी क्र.०२५३/२३५०७३५/२३५४२३५. ई मेल आयडी – didicnashik@maharajtra.gov.in gmdic-nsk@dataone.in	श्री.पी.पी. दाबेराव,महाव्यवस्थापक,जिल्हा उद्योग केंद्र, नाशिक. दुरध्वणी क्र.०२५३/२३५००८७/. ई मेल आयडी – dironashik@maharashtra.gov.in